

පුරවැසියකුගේ සටහන්
10122005

දෙසැම්බර් 10: මගේ කතාව

නෝනාවරුනි, මහත්වරුනි, අද දෙසැම්බර් 10දා. මානව ගිම්කම් දිනය.

අැහෙනවාද නොපිට? මේ අහපියව්...,

බැල්ලිගෙ පුත්තු, හැමිනෙන්නෝ, නොගෙ අම්මලාට...,
වේස බල්ලෝ, පට්ට හු..., දස කැ...,

තිත්ත කුණු වචන, පිළිකුල් සහගතයි, අහන් ඉන්නවත් බෑ. එහෙම හිතෙනවා
නේද?

එහෙත් මේ වචන කියවා බලන්න:

සරණාගතයින්
මනුෂ්‍ය ඝාතන
ලමා සොල්දාදුවන්
අතුරුදහන් කිරීම්
දේශපාලන බලහත්කාරය
සාගින්න
වධහිංසා
ලිංගික අපරාධ

පිළිකුලක් දැනුනා ද? තිගැස්මක් දැනුනාද? නෑනේ ද? පුදුමයි, ඒත් ඇත්ත.

මා නම් හිතන්නෙ මේ වචන වඩා බියකරු බව යි.

සංස්කෘතිය (සමාජීය පැවැත්ම යන තේරුමෙන්) විසින් හැඩ ගැස්වූ අපේ
සිතිවිලි මානුෂීය බේදවාචකයන් සහ අසහන යැයි සැලකෙන වචනයන්ට දුක්වන
ප්‍රතිචාරයේ වෙනස හරි පුදුම යි.

පසුදාක රජ එප් එම් තහනම ගැන කෙරුණු අපේ මාධ්‍ය සාකච්ඡාව දී අනෝමා
මෙහෙම කිව්වා.

රජ එප් එම් තහනමට හැමෝම වාගේ සපෝට්. මරදානේ රේල්වේ ස්ටේෂන් එක
ඉස්සරහ අවිරුද්ධ ගාණක් වයස 12ක විතර ගැනු ලමයෙක් රෙදි හොදන විශාල

දැන්වීම් පුවරුවක් තිබුණා. එහි ලියා තිබුණේ මේ අපේ යුතුකම කියලා, කවීරන් ඒක තහනම් කරන්න කිව්වේ නැහැ.

අසහන වචනවලට තරහා ගන්නා අපි මානුෂීය විෂම සැලකීම්වලට තරහා ගන්නේ නැහැ.

මානව හිමිකම් දිනය: කරුණු දෙකක් දිනා බලමු.

අප ප්‍රමාණවත් තරම් මැදිහත් වන්නේද?
ඒ සඳහා අප අවශ්‍ය තරම් දන්නේ ද?

අත්තටම නම් පළමු ප්‍රශ්නය අහන්න ඕනෑ අප කුමණ හෝ මැදිහත් වීමක් කර තිබේද කියලා යි.

බුරුමයේ විරවරිය වන අවුත් සංසුකිගෙන් තරුණ උනන්දුවන් පිරිසකට මෙහෙම කිව්වා.

ලෝකේ හැම ව්‍යාපාරයක්ම පටන් ගත්තේ එක් කෙනෙක් හිතා අනෙක් අයට කීමෙන්. අපට යමක් කරන්න ඕන නම් පටන් ගන්න ඕන එතනින්.

අඩු වශයෙන් ඔබ දන්නා දේ එක් අයෙකුට කියන්න. මානව හිමිකම් අපට පමණක් නොවේ උන්ටත් තියෙන්න ඕනෑ බව කියන්න.

මැදිහත් වීමක් කියන්නේ පෙළපාලියක් යන එක, පිකට් එකකට යන එකම නොවෙයි. පොඩිම මැදිහත්වීම තමයි තව අයෙකුට ඔබ දන්නා යථාර්තය කීම. හැබැයි අන්තිමේ දී ලොකුම මැදිහත්වීම වෙන්නෙත් ඉන් ඇතිවන මහජන අවබෝධය.

බෝම්බ පුපුරන්නේ පින්තල හන්දියේ විතරක් නොවෙයි ඒවා ඊටත් හයානක විදියට වාකරේ දී පුපුරණා බව කියන්න.

වාකරේදී විතරක් නොවෙයි කැබිනිගොල්ලෑවේදීත් මිය යන්නේ අහිංසක මිනිසුන් බව කියන්න.

කැබිනිගොල්ලෑවේදී පමණක් නොවෙයි, ජේසාලේදීත් මරා දැමුණේ අහිංසකයින් බව කියන්න.

කාටවත් නොකිව්වත් මානුෂීය බේදවාචකකයන් ඇසෙන විට පෙනෙනවිට සුසමක් පිටවන්නේ දැයි සිතා බලන්න. මැදිහත්වීම සිදුවන්නේ අනෙත් අය සමඟ පමණක් නොවෙයි. අප තුලම වෙනස් සිතීමකට ඉඩ ඇත්දැයි බලන්න.

කේතීශ් මරා දමන විටත් රවිරාජී මරා දමන විටත් ඇති වූයේ එකම සංවේගය සහ අපේක්ෂා හංගන්වය නොවේ නම් අපේ මිනිස්කමේ වරදක් නැත්දැයි සිත තුල වාද කරන්න.

දෙවැනි කාරනය: අප අවශ්‍ය තරම් දන්නේද කියා අහනවාට වඩා අපට අවශ්‍යම තරම් දැනගන්නට ලැබෙනවාද කියා අහන එකයි අදාළ.

සරත් ද සිල්වා අගවිනිසුරු විමට පෙර වසරකට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ඉදිරිපත් වූ මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම් ගණන පහළ වැටී ඇතැයි ඔබට අසන්නට ලැබී තිබෙනවාද?

එසේ නම් ඒ මානව හිමිකම් තත්ත්වය ඉහළ ගිය නිසාද? නැත්නම් වෙනත් හේතුවක් නිසා ද?

මානව හිමිකම් කොමිසම දැන් පත්කරන්නේ ව්‍යවස්ථා සභාවෙන් නොවන බවත් ජනාධිපතිගේ සිතැති අනුව බවත් ඔබ කුමණ අවස්ථාවක දී අසා තිබෙනවාද? ඒ ගැන කෙරුණු විවරණිකාවක් දැක ඇත් ද? කතුවැකියක් කියවා තිබේද?

ජනාධිපතිවරයා පත් කළ මානව හිමිකම් පරීක්ෂන කොමිසම සොයා බලන කරුණු 15 කවර ජනමාධ්‍යක් කවර දේශපාලනඥයෙක් හෝ ඔබට කියා ඇත් ද? ඉන් කිහිපයක් හෝ ඔබ දන්නවාද?

අප ඇති තරම් දන්නේ නැතිද? දැන ගන්නට උවමනාවක් නැති ද?

මේ එක උදාහරණයක්:

පසුගිය වසර 20 තරම් කාලයක් පුරා උතුරු නැගෙනහිර මානව හිමිකම් අරභයා නිත්‍ය වාර්තා සැපයූ එක් මූලාශ්‍රයක් තමයි මානව හිමිකම් පිළිබඳ (යාපනය) විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරු. සාම ක්‍රියාදාමය පැවැති කාලයේ එල්ටීටීඊ ය කල මිනිස් ඝාතන අලලා එය විසින් ප්‍රසිද්ධි කල වාර්තාවන්ට මෙරට ලොකු ප්‍රසිද්ධියක් ලැබුණා.

එහි මෑත වාර්තා උතුරු නැගෙනහිර මානව හිමිකම් කෙළසීමිති සෑම පාර්ශවයක්ම පෙන්වා දෙනවා. විශේෂයෙන්ම ආණ්ඩු පාර්ශවයෙන් කැරෙන කෙළෙසීමි. නමුත් අප කිසිවකුට ඒවා කියවීමට ලැබෙන්නේ නැහැ.

මුතුර් හා පොතුවිල් හි කෙරුණු සමූහ ඝාතන සම්බන්ධයෙන් එම වාර්තා දීර්ඝ වශයෙන් කරුණු දක්වනවා.

තවත් උදාහරණයක්:

යුද්ධයට ළමුන් බලයෙන් බඳවා ගැනීමට කරුණා පාර්ශවයට යුද හමුදා පිරිස් සහාය දෙන බවට ඇලන් රොක් කළ ප්‍රකාශයට ආණ්ඩුව මහත් විරෝධයක් දැක්වුවා. නමුත් දැන් හියුමන් රයිට්ස්

වොච් නම් මානව හිමිකම් අන්තර් ජාතික මානව හිමිකම් සංවිධානය ද එම වෝදනාවම ඵලල කරන්නේ තමන් සතුව සාක්ෂි ඇතැයි කියමින්. ඇලන් රොක් ද එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට සහ ආණ්ඩුවටස්වකීය වාර්තාව පසුදාක බාර දුන්නා. එමෙන්ම පසුගිය ජූලි මාසයේ දී මානව හිමිකම් පිලිබද (යාපනය) විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරු එකතුව ද මේ කාරණය වාර්තා කර තිබුණා.

නමුත් අප බොහෝ දෙනෙක් මේ කරුණු දන්නේ නැහැ.

අනෙකාගේ දරුවා යැයි දරුවකු නැහැ. කවර සංවිධානයක් හෝ දරුවන් බලයෙන් යුද්ධයට යවනවා නම් සංවිධානයේ නම් ගම් නොබලා ඊට එරෙහි විමයි අවශ්‍ය.

අපට මානව හිමිකම් සඳහා කැපවීමක් තිබෙනවාද? හැම දෙයක්ම රදා පවතින්නේ ඒ මත.

ඊට හොඳම ආරම්භය මාටින් නිලමෝර් ගේ කාව්‍යමය පූරෝකථනය. එය කෙටියෙන් කියනවා නම් මේ වාගේ අදහසක්.

ඔව්හු පළමුවෙන් ඝාතනය කලේ මා අයත් නොවන සමාජ කණ්ඩායම් හි අයයි. මා ඉතිං මට මොකදැයි බලා සිටියෙමි. අන්තිමේදී මා සොයා ඝාතකයින් එන විට මට සහාය පැතීමට කිසිවකු සිටියේ නැත.

ඉන් කියැවෙන්නේ අනෙකාගේ මානව හිමිකම් තමන්ගේ මානව හිමිකම් සේම සැලකිය යුතු බව යි.

අපේ කාර්යාලයේ නාමලේගේ මේසය ලග බිත්තියේ මෙහෙම කියමනක් තිබුණා.

ඔබ කොපමණ දුර ඇවිත් තිබුණත් කමක් නෑ. පාර වැරදි බව තේරුම් යනවා නම් වහාම ආපසු හැරෙන්න.

සුනන්ද දේශප්‍රිය